

Králem komiků i jejich mučedníkem

Vlasta Burian

**Jak to bylo se soudy
Vlasty Buriana?
Proč byl souzen,
osvobozen
a znovu souzen...**

V prvních poválečných letech hledala Erna Červená se svým manželem JUDr. Jiřím Červeným, zakladatelem legendárního kabaretu Červená sedma, způsob, jak pomoci Vlastovi Burianovi obhájit jeho čest. V pokročilém věku mi jednoho dne svěřila tlustou obálku se zajímavými dokumenty: originály i opisy úředních spisů, korespondenci, kterou bezúspěšně vedl Burian s úřady, koncepty jeho vysvětlujících i prosebných dopisů. Něco z toho jsem měl možnost – s trochou štěstí – zveřejnit v melantrišské knížce Vlasta Burian na každý pád. Reakce čtenářů byla překvapivě velká a přivedla mě na nápad oslovit v říjnu 1989 ve Svobodném slově pamětníky s prosbou, aby mi pomohli v úsilí o Burianovu rehabilitaci.

Po ponižující sebekritice si mohl Vlasta Burian v roce 1950 poprvé zahrát jako host v Městském divadle v Kladně.

Přišla celá řada dopisů, ovšem s nejdůležitějším svědectvím se mi tehdy přihlásil Burianův bývalý vyšetřující soudce JUDr. Miroslav Vlk, díky jemuž byl Vlasta Burian napoprvé osvobozen. V roce 1945 bylo doktoru Vlkovi jedenatřicet let, v souvislosti s Burianem vyslyšel například i Adinu Mandlovou (která, na rozdíl od Lídy Baarové, svědčila v Burianův prospěch) a mnohé z dokumentů od paní Červené důvěrně znal.

A hned při první schůzce mi slíbil, že mi připraví také své osobní svědectví. Bylo obsáhlé, důkladné a v něm mimo jiné také napsal: „Nepamatuji si již přesně, kolikrát jsem Vlastu Buriana a svědky jeho případu vyslyšel, ale bylo to mnohokrát. Burian se cítil nevinný a byl při výsleších velice rozechvělý, rozcitlivělý a několikrát se i rozplakal. Tým vyšetřujících soudců, k němuž jsem patřil, měl za úkol prošetřovat trestné činy podle dekretu prezidenta repub-

liky z 19. června 1945, č. 16 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jiných pomahačů a o mimořádných lidových soudech. Z čeho byl Burian viněn? Kladla se mu za vinu kolaborace s Němci. [...] Po pečlivém uvážení všech okolností provázejících vyšetřování Burianova případu a s přihlédnutím k zjištěným skutečnostem jsem dospěl k přesvědčení, že v chování V. Buriana za protektorátu nelze spatřovat trestnou činnost, pro niž by mohl být postaven před mimořádný soud. Proto jsem v rozsáhlém elaborátu, v němž jsem podrobně vyhodnotil všechny námi zjištěné skutečnosti, navrhl, aby byl Vlasta Burian propuštěn na svobodu...“

Jak známo, elaborát doktora Vlka nakonec akceptován nebyl, a autor naopak musel svoji profesi v rámci akce »77 tisíc do výroby« opustit. JUDr. Miroslav Vlk byl skvělý člověk. Byl milovníkem a znalcem výtvarného umění, byl literárně činný, měl mimořádný smysl pro čest a spravedlnost, a proto si nedlouho po listopadových událostech vzal za své, že dosáhne Burianovy úplné, oficiální rehabilitace. Opakovaně a neodbytně žádal na Generální prokuraturu a Ministerstvu vnitra ČR spravedlnost pro Vlastu Buriana, a je ostudné, že byt' už tehdy nastaly »nové časy«, Burianova rehabilitace byla opakovaně zamítna. Teh-

Skupinová fotografie s brněnskými kolegy. Vlasta Burian sedí uprostřed. Lubomír Sellinger druhý zprava nahoře.

dy mě také přizval k osobní podpoře jeho iniciativ. Po několika schůzkách jsem jej upozornil na teatrologa PhDr. Vladimíra Justa, který rovněž poukazoval v tisku na Burianovu nevinu. Tehdy jsme se sešli všichni tři a společně »zaútočili« na kompetentní místa nejvyšší. Myslím, že mohu i za Vladimíra říci, že nám bylo ctí Miroslavovi či Mirkovi – jak jsme nakonec doktora Vlka směli oslovovat – být nápomocní v dosažení toho, co si předsevzal. Po třech letech byl nakonec především díky jeho vytrvalosti a neodbytnosti Vlasta Burian na jaře roku 1994 rehabilitován. Když o dva roky později dvaosmdesátiletý Miroslav Vlk opouštěl tento

**Musel se
kát, aby
očistil své
jméno**

svět, odcházel s dobrým pocitem, že dosáhl toho, co si předsevzal, a že neodchází od žádného »rozdělaného případu«.

Měl jsem ho moc rád a dodnes na něj vzpomínám. V duchu pak budu mít také stále před očima slova, která mi kdysi o Burianovi napsal režisér Miloš Forman: „Vlasta Burian byl nejen králem komiků, ale také, a zůstane navždy, jejich mučedníkem. Dnes už víme, že za války nikdy nikomu neublížil. Naopak, mnoha lidem pomohl. A jestli někdy někoho vědomě ponižil, tak pouze sám sebe. A my jsme ho za to poslali do vězení. Jako ostatně, v různých dobách, mnoho jiných velkých občanů našich zemí. Stydme se. Teprve pak se můžeme spokojeně smát.“

■ Ondřej Suchý